

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . . . 40 л.

Един брой 20 стот.

Тел. № 368.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народен съветъ

34 ОБЯВЛЕНИЯ

по спору-
чване.

Адресъ:

в. „ДОБРУДЖА“ — площадъ

„Черна Джамия“ № 5.

Излиза

сряда и събота.

Ръкописи не се връщатъ.

Д-ръ Н. С. Кюстенджалиевъ.

Прѣстѣпни прѣдизвикателства.

Неотдавна, когато южна Добруджа бѣше заета отъ английски и италиански окупационни войски, въ ромънската преса бѣха повдигнали цѣла тревога и искаха „да се направи всичко възможно“ и „да се прибѣгне до всички сръдства“ за да бждатъ тия войски замѣстени съ ромънски. Викътъ на пресата, която бѣше получена, съответствуваше и съвпаднаше съ постѣпки, които се правѣха отъ ромънската страна за да се издѣйствува настаняването на ромънските войски въ Кадрилатера, тъй че да се развържатъ още повече ржцѣтъ на вилнѣщата ромънска администрация и дори да сътруднячи войската въ нейното дѣло на прѣдизвикателство и тероръ.

Още тогава ние писахме въ вѣстникъ „Добруджа“, че се готви новъ атентатъ противъ добруджанското население и биехме тревога. Нашето опасение бѣше основателно, защото ние познавахме хората си, знаехме тѣхния ражниниентъ и тѣхната аморалностъ. Който познава отблизо ромънския режимъ въ Добруджа или който знае ромънската политическа история за послѣднитѣ дванадесетъ години, отъ 1907 година до сега, оня, комуто е известна свръзката на г. Братияну съ Катаръу, атентатора отъ епископския палатъ отъ Дебреция, и пр. и пр — ще разбере нашето опасение.

За да се тероризира населението на южна Добруджа и да се направи то да напусне домъ и имотъ и да забѣгне; за да се даде възможностъ да се пуснатъ нови интриги противъ България въ европейската преса, ние а аехме, че ромънската властъ е кадърна да извърши най-дрѣзки прѣстѣпления. И ето, тѣ дойдоха и по-скоро, и по-многобройни, отколкото можеше да се прѣдполагъ.

Въ броя на „Танъ“ отъ 9 августъ намираме помѣстена една букурещка телеграма на „Балканската агенция“, която вече иска да събере плода на организирания въ южна Добруджа прѣстѣпления на ромънската властъ. За честѣта на в. „Танъ“ бързае да отбѣлѣжимъ, че неговиятъ специаленъ кореспондентъ отъ Букурещъ, г. Алгази, не се е подалъ на ония маневри, за които г. Саваджиянъ широко е разкрилъ очи.

„Балканската агенция“ прочее узнава о в. Букурещъ, че „за трети пътъ, въ по-малко отъ 15 дена, чети отъ български комитаджии, въоръжени съ пушки отъ редовната армия — нека прѣкъснемъ като напомнимъ, че неотдавна ромънските вѣстници съобщаха, че въ голѣмата плячка, която останала на ромънскитѣ въ сѣверна Добруджа при оттеглянето на българскитѣ войски, се оказали и много хиляди пушки, тъй, че ромънскитѣ иматъ

на разположение много такива — сж прѣминали границата на Добруджа и нападатъ ромънскитѣ постове. Послѣдното отъ тия нападения е станало въ Силистренския окръгъ, близо до се Кюсрабади (вѣроятно Кюсеабди). Четницитѣ, близо 100 души, сж нападнали прѣвъ нощѣта поста на ромънската жандармерия и сж обезвѣрили всичкигъ войници, като убили петъ измежду тѣхъ и тежко наранили съ хвърляне на бомби другитѣ четиринедесетъ. Пристигналитѣ на мѣстото подкрѣпления отбѣснали нападателитѣ въ България, като убили двама души измежду тѣхъ“.

Дали така стоятъ фактитѣ или не ние сме въ невъзможностъ да узнаемъ. Но истина е, че въ страната отвѣтъ Дунава има хора, на които окоето не трепва не отъ петъ жертви, а и отъ петъ хиляди. И до днесъ не се знае точниятъ брой на ромънскитѣ селяни, избити безразборно отъ редовната ромънска армия въ 1907 година при потушение на селската „революция“. И никаква анкета не потърси отговорноститѣ за тѣзи „безполезни звѣрства“, както ги нарѣче г. Миле, който чрѣвъ „Адеврълъ“ безсилно се борѣше за анкета и за наказание на високостоящитѣ прѣстѣпници. Прѣдъ това масово и хладнокрѣвно изтрепване на ромънски селяни, какво значатъ тѣзи петъ души нещастници? Тогава се извършиха „безполезни“ звѣрства и пакъ се дадоха толкова жертви — защо днесъ да се скъпи живота на нѣколко жалки парии, когато има да се постигнатъ толкова полезни резултати? За да се даде възможностъ на г. Саваджиянъ отъ Балканската агенция да клѣвети, много ли е живота на петъ души ромънски селяни, прѣблѣчени въ жандармски дрехи?

Въ миналия брой на нашия вѣстникъ помѣстихме статията на ромънския консервативенъ вѣстникъ „Епока“, който иска да хвърли друга свѣтлина върху поведението на ромънската администрация, която за користни цѣли и за отмъщение върши прѣстѣпления и изстѣпления надъ невиннитѣ жители българи и турци. Вслѣдствие на режима насаденъ отъ ромънската жандармерия въ южна Добруджа, „Епока“ намира, че естествено ще се прѣдизвикатъ отмъщения за самозащита отъ страна на населението. „При наличността на подобни факти, заявява възмутенъ консервативниятъ органъ, какъ да не се случватъ убийства и прѣстѣпления за отмъщение и нападения отъ страна на тѣзи, които сж заставени да напуснатъ домове и ниви?“

Тамъ ли е истината, гдѣто я посочва „Епока“, или пъкъ е тамъ, гдѣто подозираме ние, — и въ единия и въ другия случай отговорността

лежи върху ромънската властъ въ южна Добруджа, организирана не за доброто на населението, а за неговото ограбване, тероризирване, прокуждане, изтрѣбление.

И въ велика, както и въ малката Ромъния, нѣма мѣсто за животъ на добруджанци и само свободата, която тѣ очакватъ съ трепетъ отъ мирната конференция, ще въвърне реда, сиркойствието и благодатния трудъ въ зачерненитѣ нѣмъ огнища.

Прѣстѣплението на добруджанци.

„Върхъ на дързостѣта“.

Споредъ „Архива Добруджей“, което се издава отъ ромънската пропаганда по въпроса за Добруджа, българската пропаганда по добруджанския въпрос се била твърдъ засилила. „Архива Добруджей“ възпроизвежда много отъ вече познатитѣ обвинения, че българското общество и прѣли 1913 година гледало на Добруджа като на българска земя. „Архива Добруджей“ забравя, че сжщо така е гледало на Добруджа цѣлото общество и до 1878 година, че дори и слѣдъ тая дата, като особно категорично това гледище е било изразено по случай несправедливата териториялна раздѣлна наложена на Ромъния отъ Берлинския конгресъ.

Споредъ както „Универсулъ“ резюмира една статия на цитираното списание, и прѣвъ врѣме на изтеклата война българитѣ не прѣставали да настояватъ, че Добруджа е българска земя. Радославовъ искалъ Добруджа. Ризовъ публикувалъ единъ атласъ съ историческитѣ, етническитѣ, етнографическитѣ и политическитѣ граници на българската раса, въ които включва Добруджа; социалистътъ Сакаровъ искалъ миръ безъ анексии, съ изключение на присъединението на Добруджа къмъ България; въ Бабадагъ прѣвъ врѣмето на окупацията се образувалъ български добруджански парламентъ; професоритѣ Милетичъ, Иширковъ и др. публикували въ Виена, Лозана, Бернъ изследвания върху правата на българитѣ въ Добруджа; Романски и Златарски правѣха сжщото нѣщо; издателскитѣ дружества Добруджа и Фениксъ (псевдонимитѣ Фениксъ погрѣшно го считатъ за издателство) публикуваха трудоветѣ на Кацевъ, Пачевъ, Марковъ,

Бурлаковъ, Чилингировъ, Пенаковъ, Огняновъ, на български, нѣмски, френски, английски, които искатъ Добруджа. При всичката неточностъ тукъ-тамъ, вѣрно е твърдението, че всички у насъ, както и всички въ Добруджа, искатъ по всички пѣтица и съ всички сръдства, щото Добруджа да се присѣдинни къмъ България.

Тази пропаганда, обаче, споредъ „Универсулъ“ и споредъ „Архива Добруджей“, се била засилила сега, когато българитѣ „иматъ безсрамното въ качеството си на побѣдени измѣнници (?)“ да искатъ отъ съюзницитѣ Добруджа, принадлежаща на „вѣрната до край Ромъния“.

Дали българитѣ сж измѣнници и дали Ромъния е била вѣрна, това е въпросъ, който ние добруджанцитѣ не сме компетентни да рѣшаваме. Но ние всички искаме присѣдинението си къмъ България и всички работимъ за него — въ това нека бждатъ убѣдени г-да ромънскитѣ.

Нападението въ Добруджа.

Истината е между редоветѣ на ромънскитѣ съобщения.

„Универсулъ“ разправя една стѣмена отъ него приказка за нападение надъ трима жандари при селото Опанча, Добричко. Въ резултатъ, еднѣ отъ нападателитѣ билъ раненъ. Чудни нападатели, дѣйствително, които се чувстватъ толкова силни и сигурни, че се одързостяватъ да нападатъ, а вдругъ бѣгатъ и сж наранени. Защо нападатъ, когато бѣгатъ? Не вижда ли „Универсулъ“, че работата стои другояче, именно, че жандармитѣ сж си направили единъ доходенъ и тероризаторски занаятъ да стрѣлятъ върху когото сръшнатъ, стига той да е беззащитенъ българинъ? Ако наранятъ човѣка, нѣма кой да ги накаже, а „Универсулъ“ ще ги похвали, че отбѣснали единъ прѣстѣпенъ нападател; ако го убиятъ, ще могатъ да го обератъ и да направятъ, че сж се спънали отъ нѣкакъвъ храстъ, та се случило нещастие. Защо тогава да не стрѣлятъ, защо да не бждатъ прѣстѣпници?

Мостѣтъ при Черна Вода.

Добруджа несигурна за Ромъния.

„Дачия“ се чуди, защо и до сега не билъ възстановенъ моста при Черна Вода, при все, че билъ потрѣбенъ. Възстановяването на тоя мостъ, който по признанието на в. „Дачия“, е разрушенъ по стратегически съображения отъ ромънската войска, можело да се извърши много скоро. Германцитѣ били приготвили всичкитѣ метални части, но при своето оттегляне ги занесли обратно въ Нюрнбергъ. Сега ромънското правителство съобщило, че е поръчало необходимитѣ части въ Америка, но, въ сжщность, само замѣта хората. Нищо не било поръчано и правителството даже и не бързало съ възстановяването на моста. Това имало за слѣдствие, че всичката търговия на страната, която е само вносна, да се напѣтва прѣвъ Браила и Галацъ, като се изоставя Кюстенджа. „Дачия“ е недоволна за гдѣто Кюстенджа и Добруджа сж изоставени по тоя начинъ, и съ това се акредитира всрѣдъ добруджанското население подозрѣнието, че сждбата на Добруджа е несигурна.

Искайте в. „Добруджа“ отъ вѣстникопродаватѣтъ.

Погръшенъ пжтъ.

База за разръшение на Добруджанския въпросъ.

Слѣдъ като прогласиха „Добруджа за добруджанци“, хората около „Добруджански Гласъ“ въ брой 2 сж се заловили да освобождаватъ Добруджа съ . . . съ доктрината на Монрое!

Спередъ г. д-ръ П. Вичевъ, Монрое заветвалъ на международното публично право доктрината извѣстна подъ името „Доктрината на Монрое — Америка за американскитѣ народи“, която създаде цѣла школа въ Америка и Европа“. И заключава учениятъ докторъ, „ако е вѣрна доктрината на Монрое, която доби такова широко приложение, че се демонстрира на всѣка стѣпка въ международния животъ“.

Всичко, каквото е писалъ г. д-ръ Вичевъ, е невѣрно отъ край до край. Самата доктрина на Монрое и нейната еволюция никога не сж били признавани отъ международното право, нито даже отъ нѣкоя отъ дѣлна европейска държава. И до сега тая доктрина си остава една политическа декларация, която може да се осъществява само съ сила. Нѣщо повече: нито Америка, нито която и да било друга държава въ свѣта не сж свързани въ това отношение съ никакви задължения и практическото приложение на доктрината на Монрое се намира въ зависимостъ отъ условията на всѣки отдѣленъ случай.

Това е истината.

Появяването на доктрината е прѣдизвикано отъ два съвършено различни повода, а самата тя се състои отъ двѣ самостоятелни декларации. Първата декларация е издадена по поводъ на единъ споръ между Англия, Русия и Шатитъ за границитѣ на тѣхнитѣ претенции въ територията, която днесъ обематъ щатоветѣ Вашингтонъ и Орегонъ. Руситѣ и англичанитѣ сж основавали своитѣ претенции на правата на първи откриватели и окупатори, а Шатитѣ на — сжщитѣ права, отстъпени имъ отъ Испания. Тогава се появява първата декларация на Монрое, въ която се констатира факта, че не само спорнитѣ територии, но и цѣлиятъ останалъ американски континентъ е напълно и законно заетъ. Въ случая, значи, ние имаме работа не съ нѣкаква политическа доктрина, а съ констатиране простия фактъ на сжществуващата въ момента политическа география.

Втората декларация е прѣдизвикана отъ рѣшенето на Свещения Сюзъ (1822 г.) да се намѣси въ работитѣ на южно-американскитѣ страни, които се намираха въ революция противъ суверенитета на Испания. Англия тогава протестира на Шатитѣ подкрѣпѣтъ тоя протестъ съ втората декларация, въ която се казва: „Политическата система на сюзнитѣ държави (отъ Свещения Сюзъ) сжществува се отличава отъ американската. Всѣки опитъ отъ

тѣхна страна да разпространятъ европейската система на която и да била частъ на западното полукълбо е опасно за нашето спокойствие и безопасност. Ние не можемъ да се отнесемъ къмъ подобно вмѣшательство въ испанско-американскитѣ страни иначе, освѣтъ като изражение на враждебни намѣрениа спрямо Шатитѣ“.

По-късно къмъ тия декларации се прибавятъ нови, но всички се свеждатъ до това: „Ни една европейска държава не може съ сила да заеме която и да било частъ отъ американската територия и да направлява политическия и животъ и сждбинитѣ на нейното население . . . защото ще срѣщне армията и флотата на Съединенитѣ Щати.“

Приложете сега тая доктрина къмъ Добруджа и вижте какво ще излѣзе. Ще излѣзе едно голѣмо нищо.

Вижда се, прочее, че въ случая се касае за една политическа позиция, а не за принципъ въ международното право.

Навѣрно, г-нъ докторъ се бланзи отъ формулата „Америка за американцитѣ“, която уйдисва на формулитѣ, „Македония за македонцитѣ“, „Балканитѣ за балканцитѣ“.

Тукъ, обаче, има една сжществена разлика: до като задъ формулата „Америка за американцитѣ“ стоятъ Шатитѣ съ своята сила и своитѣ интереси, задъ другитѣ се търси едно право, нарѣчено „право на самоопредѣление на народитѣ“. Но *правото на самоопредѣлението трѣбва да ни даде формата на управление, а не, както прави г. Вичевъ, да прѣдрѣшава бъдещето на Добруджа съ една формула.*

Македония загуби твърдъ много отъ подобни мждрувания, макаръ че за Македония едно подобно становище може да има извѣстни резони. За Добруджа това становище е абсурдно, а защитата му съ доктрината на Монрое — безмислено.

Добруджа е отдѣлена отъ България по политически смѣтки. Никога тя не се е обособявала като нѣщо отдѣлно отъ България и; слѣдователно, тя трѣбва да бѣде повѣрната на България. Единъ плебисцитъ, международно гарантиранъ, трѣбва да разрѣши добруджанския въпросъ. Затова ратуваме ние, затова бихме желали да видимъ да ратувать и господата около „Добруджански Гласъ“.

М. Бончевъ.

Животътъ въ Добруджа.

Ради Ж. Радевъ отъ с. Суютчукъ, околия Добричка, 20-годишенъ. земледѣлецъ, напусналъ селото на 28 юли н. г., описва въ най-черни краски положението на населението въ Добруджа: „Отъ денътъ, когато въ нашия край додоха прѣдставителитѣ на ромжиската власт, населението е въ депоношенъ страхъ. Изчезна веселостта и се замѣсти отъ замислеността за утрѣшния денъ. Тревога, страхъ, трепетъ, ужасъ обзе населението, защото единъ безжалостенъ, безпощаденъ тероръ се наложи, защото то стана играчка на побѣстѣла глутница вълчи, която се нарича ромжиска администрация“, — това бѣха първитѣ думи на тоя младежъ. И съ треперящъ отъ вълнение гласъ той продължи да разказва:

Още отъ първия денъ жандармитѣ почнаха съ побойща. Мнозина отъ жителитѣ на тѣхното село и цѣлата Езибейска община изпитали по гърбоветѣ си прикладитѣ на ромжискитѣ жандарми отъ тая община, чийто шефъ билъ нѣкой си Радулеску, единъ рѣдъкъ типъ на разбойникъ, отъ вѣкашността и погледа на когото човѣкъ се уплашвалъ. Рушветъ и изнудването имъ било най-обикновенното нѣщо. Прѣдъ нищо не се спиралъ за да принуди хората да напускатъ огнището си и често пжти заявявали, че нѣма да минаватъ до дѣто не докаратъ до просешка тога добруджанското население, което прѣзъ врѣме на българското управление правило конгреси противъ ромжнитѣ, а слѣдъ отеглянето на българскитѣ власти приело ромжиската администрация, само при застъпничеството на сѣглашенскитѣ войски.

Естѣствено, въ сѣко стадо има мѣрша, намиратъ се и наниви, слаби и безхарактерни българи. Подобенъ тѣхенъ копой билъ тѣхнитѣ кметски намѣстникъ Костадинъ Мирчевъ, 55 год. Той е плащанъ ромжиски агентъ. Българския езикъ се най-вѣрло прѣсѣдѣва. Тежко и горко нѣкой да чете български книги. За него животъ тамъ вече нѣма. Негови и бащини му врагове го наклеветили, че билъ чель ужъ български вѣстникъ, което било чиста лъжа. Костадинъ Мирчевъ, да угоди на ромжнитѣ, както винаги правѣлъ, потвърждава това. Той, обаче, дочулъ, какво му се крои и почналъ да се крие. Викалъ билъ да отиде въ секцията, безъ да му кажатъ за какво го викатъ, но тоя, като зналъ, че добро не може да го очаква, не се явилъ. Обвинителитѣ му съобщили това и на шефа на сѣдната секция, именно сръбно-Чамурлийската. На 21 юли по два часа слѣдъ обѣдъ тоя билъ уловенъ отъ двама жандарми и шефътъ отъ Сръбно-Чамурлийската секция, както желялъ. Костадинъ Мирчевъ имъ билъ показалъ кжлтъ се намира тоя. Подкаранъ билъ къмъ с. Сръбно-Чамурлий, вързанъ и блѣскавъ съ прикладъ по пжтя. Вървѣйки за тамъ, тѣ минаватъ прѣзъ тѣхното село. Тамъ се случилъ тѣхнитѣ шефъ, който казалъ на сръд-

но-чамурлийски да го пазятъ добръ, защото тоя билъ чель български вѣстникъ и шпионствувалъ, съ една рѣчь, човѣкъ извънредно опасенъ. Въ секцията на Сръбно-Чамурли билъ подложенъ на най-безмилостенъ и жестокъ побой. Битъ билъ съ дърво, поясокъ, блѣскавъ билъ съ приклади, газетъ и псуванъ отъ жандармитѣ. Всѣки единъ отъ жандармитѣ побойници спиралъ само когато се уморявалъ. На другия денъ произведенъ билъ най-шателенъ обискъ въ дома имъ; нищо не било намѣрено, което да го компрометира. Щѣлъ да бѣде откаранъ въ Кюстенджа и отъ тамъ кой знае кждѣ. Чулъ когато жандармейскитѣ капитанъ, командиръ на жандармейската рота отъ гр. Добричка, който тогава билъ въ селото, казалъ на жандармитѣ си, да го очистятъ нѣжкждъ по пжтя. Ето защо тоя рѣшилъ да търси случай да избѣга. Тукъ стоялъ два дена. Слѣдъ това изпатенъ билъ въ езибейската секция. Тукъ билъ много злѣ битъ. Стоялъ два дена. На третия денъ изкаранъ билъ на работа и още сжщия денъ сполучва да избѣга. Скрилъ се въ тавана на една развалена онча сая. Жандармитѣ вдигнали тревога да го търсятъ. Търсили го и въ саята, но за щастие не могли да го намѣрятъ. По мръкнало напуща селото. Тръгва на югъ къмъ България. Прѣзъ нощта срѣщналъ билъ отъ единъ жандармъ, но сполучилъ да избѣга. Извѣстно врѣме се крилъ въ селата. Селото Суютчукъ е било постоянно обградено отъ стражари и цивилна стража да го уловятъ. Слѣдъ нѣколко дена, понеже нѣмалъ дрехи, тоя се рѣшава да си отиде дома, за да си вземе такива. Въ селото влѣзълъ безпрѣпятствено. Но, когато влѣзълъ въ двора на кжщата имъ, кучетата, които не го познали, почнали да лаятъ и скрититѣ на близо жандарми на брой 3-ма веднага се явяватъ въ двора. Озъртайки се, тоя ги вижда и хуква да бѣга. Тѣ стрѣляли три пжти по него, но не могли да го наранятъ, а само продупчили палтото му. И скрилъ се въ нивитѣ. На утрѣ, когато домашнитѣ му отишли на работа, го намѣрили тамъ. Заловилъ се да коси рапица, но не се минало много и жандарми се задали. Тѣ го търсятъ. На близо имало мисирѣци; а между тѣхъ люцерна. Не можелъ да бѣга, защото ше го забѣлжватъ и ше стрѣлятъ по него. Ето защо тоя се скрива между царевичата. Жандармитѣ я заградваатъ и стрѣлки пристѣпватъ на вжтрѣ. Възможностъ да бѣга нѣма, защото трѣбва да мине прѣзъ куршумитѣ имъ. Моментъ критически. Животътъ му виси на косъмъ. Всѣки мигъ опасността расте. Какво да прави? Спасение намира като се пхва въ една купа окосена люцерна. Жандармитѣ дошли близо до него, но, за щастие, не го намиратъ. Слѣдъ малко по даденъ знакъ тѣ се отправятъ къмъ гората, да го търсятъ и тамъ. Тогава тоя избѣгва. Пжтуйвайки за България, билъ срѣщналъ при село Сердиментъ отъ двама жандарми, които му взели всичкитѣ пари 220 — лева. Сега е въ България и още не може да се свърземе отъ нанесенитѣ му побойща.

Д-ръ И. С. П.

Економическа необходимостъ или империализмъ.

(Приносъ къмъ въпроса за Кюстенджанското пристанище).

И другъ пжтъ въ нашия вѣстникъ споменахме за една редица отъ статии по въпроса за свързката на Ромжния съ морето, помѣстени въ букурещкия в. „Универсулъ“ и писани отъ едно ромжиско военно лице. Невъзможността, поради отсъствието на редовни свързки, да си доставимъ редовно тия твърдѣ характеристични статии, ни прави да се занимаемъ съ тѣхъ съвършено откъслечно, при все, че разискванитѣ отъ тѣхъ въпроси сж отъ извънредно голѣма важностъ.

Прѣдъ насъ сж двѣ отъ тѣзи статии — една отъ 19 юли, озаглавена „Единъ излазъ на море за Ромжния“, а друга — „Свободата на моретата, Ромжния и морскитѣ пристанища“. Тѣхната тенденция, както и личността на тѣхния авторъ, ни правятъ да прѣдадемъ тѣхното съдържание. Тѣзи статии идатъ да потвърдятъ становището, което ние отдавна сме заели, че Ромжния е една империалистична държава, опасна за мира на своитѣ съсѣди, и че Ромжния съ заемането на Добруджа е прѣ-

минала извънъ своята естествена и еднорѣменно етническа граница; веднажъ сторила това, тя не може да се спре въ тоя пжтъ, а се стрѣми съ нови завоевания да закрѣпи старитѣ и по тоя начинъ носи опасността за непрѣстанни конфликти, докато бѣде застава на да се повърне въ своитѣ естествени рамки, които къмъ югъ и юго-изтокъ сж очертани отъ широкия Дунавъ.

Въ първата статия г. командоръ Ионеску поддържа, че въ една по-раншна статия — която, за съжаление, ние не сме успѣли да си набавимъ, — доказалъ, че на ромжиския морски брѣгъ нигдѣ не може да се построи едно пристанище, което да задоволява економическитѣ нужди на страната. Авторътъ билъ посочилъ, че „естественото пристанище на Букурещъ и на Ромжния е само Варна“, която ромжия на два пжти сж имали и сж я изпуснали изъ ржцѣтъ си поради неумѣнieto на своитѣ водители и че „сега за трети пжтъ ни се прѣдставя (на ромжнитѣ) щастливиятъ случай да я имаме възъ-

основа на Уилсоновия принципъ, но симпатитѣ, които си създадохме, изключватъ всѣка надежда.“

И авторътъ говори, че е било признато на народитѣ правото да добиятъ единъ добъръ и сигуренъ излазъ на море, като принципътъ е приложенъ за всички, които сж посочили своитѣ народи. Случаятъ съ Белгия, Полша и Сърбия сж цитирани.

При все, че Белгия е имала пристанището Остенде, което стояло много по-горѣ отъ Кюстенджа, като пристанище, все пакъ конференцията заставила Холандия да отстъпи устието на Еско на Белгия за да се обезпечи развитието на Анверсъ. Само тоя при- мѣръ би билъ достатъченъ за да се види, че г. Ионеску нѣма за цѣлъ да доказва и че тоя не достига до заключението да иска Варна като едно слѣдствие отъ неговото изложение, а чисто и просто се заелъ да поддържа една политическа теза съ измислени икономически аргументи. Между Остенде, което е на океана съ неговитѣ приливи и отливи, а Кюстенджа, Браила, Галацъ и Сулина, които сж на едно спокойно море, само г. Ионеску може да счита първото пристанище за по-добро. Цитираниятъ отъ него случай,

ако бихме търсили логика у г. командора, би трѣбвало да му внуши съсѣмъ друго заключение, именно: че ако Белгия, която има да прави изборъ между Остенде и Анверсъ, прѣдпочита пристанището, което е близо до устието на една рѣка, толкова повече Ромжния трѣбва да прѣдпочете за центрове, къмъ които да насочи своята външна търговия, ония пристанища, които сж възникнали на една по-широка и по-плавателна рѣка, отколкото е Еско. А това сж отъ авна вече и естѣствено установитѣ пжтища на ромжиския вносъ и износъ — Браила, Галацъ и Сулина.

Г. Ионеску намира, че на Ромжния трѣбвало толкова повече да се отстъпи нашето пристанище, понеже България не е Холандия. „Холандия не е била воюваща държава, тя не е извършила прѣстѣпленията, които сж извършили българитѣ, слѣдователно, защо Белгия да бѣде облагодѣтелствувана, а това да се откаже на Ромжния?“

Случаятъ съ Данцигъ сжщо изпѣня г. командора съ звистъ. Ние, които се борихме наредъ съ Сѣглашенитето, нѣмаме ли право да бждемъ третиранни поне наравно съ поляцитѣ и да ни се обезпечи и намъ едно пристанище като Варна? На германцитѣ се

Положението.

Изборите в България се извършиха при пълен ред. Окончателните резултати, до колкото сж изаѣстни, дават: земеделци — 85, тѣсни социалисти — 47, широки — 39, демократи — 28, народници — 19, радикали — 8, цанковисти — 8 генералисти — 1 и петковисти — 1.

Управляващият блок, значи, излиза абсолютно побѣдител от изборите, което нѣма да бѣде без значение за защитата на нашата национална кауза в Париж.

Обстоятелството, че тѣсните социалисти вземат едно внушително число мандати, се обяснява съ незадоволството на бѣдните и сѣдни класи в градовете от сѣжпотията. Осѣтѣ това, за тѣсните социалисти сж гласували инородните малцинства.

В международната политика сѣжественни измѣнения не сж констатиранни. Съвѣтъ на съюзниците взема мѣрки за да стабилизира положението в Унгрия и по тоя начин да прѣмахне усложненията, които биха се появили евентуално от неумѣрените претенции на ромѣните.

Констатирант се успѣхи и сѣщу руските болшевики. Доброволческите армии на Колчакъ и Деникинъ сж в настѣпление. Полиците от своя страна сж завзели Минскъ. Краят на болшевишкото царство, се прѣдвизда в недалечно бъдеще. Да се мисли, обаче, че съ събарянето на болшевишкото царство в Русия ще настѣпи миръ на изтокъ, значи да си правимъ илюзии. Защото нова Русия съ по-голямъ право от ромѣните ще иска да бѣдат зачетени нейните интереси на близкия изтокъ и в Мала-Азия.

За да бѣде разрѣшенето на руските въпроси по-лесно трѣбва да се създаде стабилно положение прѣдвизко на Балканите.

Конференцията чувствува това и проучва добрите рѣшенията си. Нека се надѣваме, че като резултат от тѣя проучвания, България ще получи справедливостъ, която тя чрѣз изборите манифестира, че заслужава.

Вторият одрински народен съборъ.

На 10 и 11 август т. г. в гр. Одринъ засѣдава вторият Одрински народен съборъ. Участвуваха 115 души делегати на изгнаниците-българи от казаните Едирненска, Мустафа-Пашанска, М.-Търновска, Василковска, Лозенградска, Баба-Ескийска, Визненска, Мидийска, Бунаръ-Хисарска, Люле-Бургаска, Чорленска, Родостенска, Кеманска, Еноска, Малгарска, Узинъ-Кюприйска, Айроболска, Хавсенска, Силиврийска и Чатаджанска. Участвуваха и бившите войводи на Одринската революционна организация: Лазо Лазовъ, Яне Поповъ, Коста Тенишевъ и Димитър Ташевъ, революционните ръководители Илия Митовъ и Ив. Потаровъ и др. прѣдставители на одринската студентска група. Между делегатите личеха 6 духовни лица, от които единъ архимандритъ и единъ иеромонахъ, 4 жени и стари дѣйци за свободата на одринско, лежали съ години въ одринските и малоазийските затвори.

На 10 август слѣлъ Божествената служба бѣ отслуженъ водосѣтъ от архимандритъ Методий, съ участие на архимандритъ Д-ръ А. Шивачевъ, иеромонахъ Филаретъ и делегатите свещеници. Слѣдъ това съборът бѣ откритъ отъ подпрѣдседателя на Върховния комитетъ на дружеството „Одринска Тракия“ г. Д. п. Николовъ, който изтъкна нуждите, които сж прѣдизвикали свикването на събора и работата, която

му прѣдстои да извърши. Подъ прѣдседателството на най-стария делегатъ учителъ заточеникъ Д. Бѣчеваровъ, избра се бюро, което да ръководи заседанията на събора: прѣдседателъ архимандритъ Д-ръ А. Шивачевъ, подпрѣдседатели Г. п. Добревъ и Ив. п. Митревъ и секретари — студентите Я. Яневъ и Г. Гълъбъ Рошавски.

Въ второто заседание подпрѣдседателят на Върховния комитетъ г. Д. п. Николовъ даде обстоенъ отчетъ за досегашната дѣятелност на комитетата. Съборът одобри дѣятелността на Върховния комитетъ, изрази му благодарността си за проявената от него дѣятелност и единодушно му гласува доверието си, като му възложи да ръководи и зацѣпѣтъ дѣлата на организацията.

Въ послѣдните заседания се разгледа днешното политическо положение на Одринско, положението на изгнаниците, въпроса за тяхното връщане и пр. и се взеха съответни рѣшения. При вземане на рѣшенията се прояви едно рѣдко единодушие. Съборът се закри на 11 август вечерта, като избра единодушно архим. Шивачевъ за почетенъ прѣдседател на д-во Одринска Тракия.

Въ общата болезнена сѣжба на българското племе, тая на нашите сънародници от Одринска Тракия е една от най-достойните за съчувствие. Ре-

диците войни, водени от русите противъ Турция, които създадоха надеждата на българския народъ за неговото освобождение, и гоненията на турските правителства, изсилвани все повече, прогониха от тяхните огнища едва ли не всички източно-тракийски българи. Хубавата Одринска Тракия бѣше едва ли не обезлюдена от българи. Даже и въ Добруджа стигнаха тѣзи разсипани бѣжанци, оставили на произвола цѣлото си имущество. Има ги и въ сѣверна Добруджа, а въ южна Добруджа тѣ населяват по нѣкъдѣ цѣли села. Въ цѣла България има одрински тракийци прѣснати изъ повече от 700 села. Рѣдко население да е понасяло сѣжба по-жестока.

И сега сѣдбата на тѣя наши сънародници, както и нашата, се рѣшава в Париж. Свиканият въ Одринъ конгресъ отъ изгнаниците на Одринска Тракия дано да обърне просѣтеното внимание на творителите на мира, и дано съ своята присѣда тѣ възвратят Одринска Тракия на нейните многострадални чедѣ.

Каузата за нашето национално обединение, при все, че ние сме извършили въ тази война една дълбока грѣшка спрѣмо Съглашението, си остава права, и наказанието, което ще ни се наложи, надѣмъ се, че не ще остави необединено разкъсаното на части тѣло на българския народъ. Дано границите на българската държава, тъй, както ще ги начертае парижката конференция, да обгръщатъ и татковината на изгнаниците от Одринска Тракия, които съ толкова надежди въ тържеството на правдата и съ толкова упование въ справедливостта на мирната конференция се бѣха събрали на втория свой конгресъ въ седалищния градъ на Одринско.

Българска Тракия, както и българска Добруджа, очакватъ отъ Парижъ великата, спасителната правда на тяхното обединение къмъ майка България.

Кой се смѣе тамъ?

Понеже ромѣнскиятъ делегатъ въ конференцията Мишу заявилъ въ едно интервю, че ромѣнската армия сѣщѣнала слабо съпротивление отъ страна на болшевишката армия, органът на г. Таке Ионеску се нахвърля най-грубо противъ личността на г. Мишу. „Покрай другите гафове, направени отъ тоя г-нъ до днесъ, за кратко време отъ когато прѣдставлява Ромѣния въ Парижъ, сега се прибавя единъ по-новъ. Съпротивлението, указано отъ него за даването подъ сѣлъ на Фердинандъ де Кюбургъ; не подкрѣпването на нашите искания за обезщетения, незащитането указано на ромѣнската армия, която е понесла и понася толкова страдания, сж най-краснорѣчиви примѣри, какъ е била прѣдставена Ромѣния въ Парижъ, гдѣто сж се събрали най-мъдрите хора на свѣта. И при все това, никой не се загрижава отъ това поведение на „византийския дипломатъ“, който не пропуца случай за да компрометира интересите на Ромѣния и да намали достойнството ѝ“.

Единъ обезславенъ епизодъ.

Въ нѣколко реда на провинциалната хроника букурешките вѣстници отбѣлзватъ, че военниятъ сѣлъ на 5 армейски корпусъ отъ Кюстенджа е привършилъ слѣдствието по аферата на графъ Д-ръ Халеръ-Порциа, подозрѣтъ въ шпионажъ. Подозрѣнията е билъ прѣдварително освободенъ, безъ никаква гаранция. Това показва, че слѣдствието ще да е установило, че се касае работата до единъ много баналенъ случай на мошенничество, или на опитъ за бѣгство. А споминатъ си читателите ни тревогата, която ромѣните на времето вдигнаха около тоя случай, какъ тѣ наводниха европейската преса съ съобщения за заговори и прѣдставиха авантюрата като опитъ на унгарските и български агитатори да повдигнатъ революция въ Добруджа и послѣ въ Ромѣния. Подъ закрилата на тѣзи измислици, ромѣнската полиция не се посѣвни да арестува, да изтезава, да разтака и да изпѣди маса хора въ южна Добруджа и въ Кюстенджанско, като ги обвиняваше за съучастници въ съчинения отъ нея заговоръ. Сега, разбира се, когато цѣлата работа е уяснена, никой отъ ромѣнска страна не ще каже въ чуждата преса, че работата се е касала само до една авантюра, сѣжно и прѣсѣжно заплатена отъ българското чуждо ней население и че ромѣнската полиция умишлено е създавала отъ бѣхата слонъ, само за да има претекстъ да упражнява своя тероръ и грабежъ надъ беззащитните добруджанци, че ромѣнските печати умишлено разнесе скроената измислица за заговоръ, само за да заблуди общественото мѣтние на западъ върху положението въ Добруджа, да раздуха грижливо създаденото подозрѣние противъ насъ и да оправдае прѣстѣпното държане на ромѣнските власти въ Добруджа спрѣмо българите.

Ново прѣдстояще отлагане на изборите въ Ромѣния

Ромѣнскиятъ министерски съвѣтъ се занимава съ датата на изборите въ страната и изглежда наклоненъ да ги отложи за по-късно.

Керенски въ Берлинъ.

„Дойче Тагесъ Цайтунгъ“ узнава отъ руски източникъ отъ Берлинъ, че Керенски се намира понстоящемъ въ Берлинъ и усилено агитира противъ Колчакъ и Деникинъ. По свѣдѣния отъ Дания, политическите затруднения на руското съвѣтско правителство сж особено увеличени поради отсъствието на хранителни припаси. Селяните били прѣситени отъ болшевишкото господство и отказвали да прѣдаватъ храните си за продоволстване на градовете.

причинява една голяма загуба, а на българите не се причинява, тъй като тѣ си иматъ, при едно по-добро положение, пристанището Бургазъ, слѣдователно, не имъ се прѣчи“. Все сѣщото заключение прави г. Ионеску и за пристанището Фиуме, което се давало на Сърбия, при все, че тя разполага, споредъ голѣмата познавачъ, каквото се претендира г. Ионеску, съ цѣлъ редъ хубави пристанища на адриатическия брѣгъ.

Въ втората отъ статиите, които ни попаднаха, се разглеждатъ — все тъй тенденциозно и несериозно, — пристанищата на Черно море и авторътъ намира, че „въ цѣлото Черно море нѣма, освѣтъ четири мѣста благоприятни за подслонъ на корабите“. Това сж: Севастополъ, който економически е безъ значение поради мѣстоположението си; Новоросийскъ, който обслужва Кавказъ; и послѣ това сж Варна и Бургазъ, дѣтѣ български пристанища съ мѣстоположение прѣкрасно отъ всѣка гледна точка, но понеже сж въ български рѣжъ — ролята имъ е изличена“. Батумъ, Синопъ и Одеса идватъ по на заденъ планъ, а Кюстенджа не струва нищо въ очите на висшия офицеръ отъ ромѣнската флота.

„Зимно време цѣлата сѣверна частъ, отъ Новоросийскъ до носа Калиакра, морето замръзва, пристанищата ставатъ негодни и всѣкаква дѣятелност прѣстава. Междинната линия между топлата и умѣрената зона прѣминава южно отъ Мангалия, така че всичко, което е на сѣверъ, е изложено на замръзване, а всичко, което е на югъ, като Варна и Бургазъ, се радва на единъ топъл климатъ“. Тоя пасажъ на г. Ионеску нека послужи за краснорѣчивъ отговоръ на онѣзи ромѣнски писатели, — тѣ, обаче, не сж твърди многобройни, — които подкрѣпватъ голѣмита удобствата на Кюстенджанското пристанище въ сравнение съ Галацъ, Браила и Сулина, които замръзвали зимно време и съ това се прѣустановява всѣки търговски животъ на Ромѣния, ако не би била Кюстенджа, непрѣкъснато отворена за търговските сношения прѣзъ цѣлата година.

Цѣлниятъ морски брѣгъ отъ Днестра до Екрене билъ неприятливъ и негостоприемъ. Дунава, Днестра и Днѣпра отлагатъ граматни количества тиня и пѣськъ, които задръстватъ пристанищата и заливите, а Кюстенджанското пристанище има скалистъ дѣно, което го прави опасно. Но не е само

това, — Кюстенджа не струва нито пукната пара за г. Ионеску.

„Кюстенджа не отговаря нито на едно отъ изискваните условия (за едно добро пристанище): зимъ замръзва; при сѣверо-западенъ вѣтъръ влизането и излизането отъ пристанището сж опасно; отъ южните вѣтрове се образуватъ въ пристанището вълни, които правятъ параклодътъ да бѣдатъ по-изложени, отколкото въ морето; плиткото дѣно се задръства непрѣстанно; постройката е паралелна съ брѣга; корабътъ, който идва, има едно направление перпендикулярно съ брѣга и близо до устата на пристанището трѣбва да се извие на мѣстото си и да влѣзне въ една дупка, въ която голѣмите параходи нѣматъ мѣсто за маневриране; въ малко развалено време, нито единъ чуждъ параходъ нѣма смѣлостта да се приближи до пристанището“. Никой не е говорилъ тъй злѣ за пристанището, което до вчера се сичгаше, че съставя дробовѣтъ на Ромѣния и че е не само необходимостъ за нейното съществуване, но едновърженно прѣдставлява и въплотение на ромѣнския творчески гений. И при все това, г. Ионеску още не е свършилъ своята филипка.

„Какво имаме ние на морето? Нищо, нито единъ пристанищенъ заливъ, ни едно сигурно мѣсто, защитено отъ замръзване и отъ бури. Кюстенджа никога не ще бѣде едно търговско пристанище, особено сега, съ все по-големите размери, които се даватъ на параклодите. Кюстенджа ще бѣде единъ административенъ центъръ, ще бѣде една климатическа станция и нищо повече“.

Всичко това висшето ромѣнско военное лице го пише за да достигне до желаното заключение, че Ромѣния трѣбва да не се стѣснява, а да заграби още единъ късъ земя отъ тѣлото на малката и безсилна сѣсѣлка, на империалистическата, грабителската, алчната за чужди земи България. Защото, г. Ионеску завършва своята статия отъ 30 юли т. г. съ подобенъ съвѣтъ: „Нашиятъ брѣгъ е негоденъ за каквото и да било строежъ и, като се проучва добротъ картата, виждате безъ да искате, че артерията, която би ни дала животъ, би била линията отъ Букурешъ до пристанището Варна. Отъ Букурешъ до Варна разстоянието е по-късо съ 3—4 километра, откогато до Кюстенджа, а отъ Букурешъ до Цириградъ прѣзъ (Слѣди на четвърта страница).

Ромжият за додомуването на България.

Агитацията на крайните.

„Универсул“ пише върху положението в България следното:

Напоследък в България се разпространяват многобройни манифести на комунистическата група, която подканва народа към революция.

Фактът, че разпространението на болшевишки манифести е твърде слабо възприемливо от правителството, показва, от една страна, слабостта на кабинета и, от друга, съучастничеството на министерството на вътрешните работи, чийто титуляр е социалист-минималист.

Пресата напада министъра Пастухов за това му поведение спрямо свободното разпространение на манифести, които искат обявяване на съветска република. Пресата е толкова по-възмутена, защото комунистическата група е едно съвсем малцинство, което иска да завладее цялата страна. Положението създадено от войната и извъншната идия от Париж, обаче, благоприятствуват комунистическата пропаганда, която използва всичките недоволства и разочарования.

Настроението в България.

Съюзният войски, които се намират в България, въобще пръчат на българските планове, както на крайните, така и на националистите. Френските полкове, които имат една мисия съгласно желанието на конференцията, пръчат на избухванията, тъй характеристични за българския характер.

Импулзивността на този народ, дори тогава, когато никаква реакция не ползува, не може да се самообладва. Умразата и завистта спрямо съседните държави-победители се забързва в всеки поглед и жест на патриотите, които върваха, че като пият кафето си на Капша, са погребали ромжия народ. Всяко известие, което хвърля успех на справедливото дело на съюзниците, е едно горчиво питие, което намръщва все повече характеристично чело на расата. Умразата расте толкова повече, като не виждат, какво могат да измънят. Съюзният войски бдят, съседите са солидарни и силни.

Само една надежда имат — в възможността да избухне революция в Ромжия, Сърбия и пр. Всяко известие в този смисъл се отблъзва, коментира, върва. Пресата много пъти отблъзва въображаеми революции у нас и много вестници се боят да опровергават тези пълни с обещания надежди.

Мегаломанията на българите вижда спасението на своите планове само в разорението чрез болшевизма на съседите. Въ сжщност, става тъкмо обратното и въ слъбата си умраза те не виждат това или не са въ състояние да го видят.

Варна пътят би бил с 120 км. по-кратък, и пристанището е въ прекрасен разположение, защитено от всяко лошо време. За мене Варна е естественото пристанище, за Букурещ; и когато мисля, че въ 1878 и 1913 г. го имахме въ ръцете си и го изгубихме! Ако въ 1877 г. би се намърлил един човек, който да мисли за економическото бъдеще на страната, не би пропуснал случая и, като би взел цяла Добруджа от турците пръв път, не би се създавал положението, въ което стигнахме сега.

Така завършва г. Йонеску статията си, като обещава да посочи, какво може да се направи по този голъм въпрос.

Научната стойност на статията, която командорът от ромжия флота печати въ в. „Универсул“, е нищожна, и от тая гледна точка те не биха заслужавали да се отблъзват. Но те красноречиво доказват, как се мисли въ съвдущи ромжиски кръгове за юстенджанското пристанище, това бължито изкуствено създаване на ромжиската политика за постигане на една политическа цел, каквато е заздравяването на ромжиската власт по дъсия брег на Дунава, въ Добруджа. Те показват, че Юстенджа далече не играе за търговските сношения на Ромжия ролята на необходим дробове,

Новото унгарско правителство и Съглашението.

Агенция „Дачия“ съобщава от Будапеща, че върховният съвет на Съглашението е уведомил новото унгарско правителство, какво ще признае неговата законност само след като даде доказателства, че знае да ръководи сегашните работи въ Унгария. За сега ромжиската армия остава въ Будапеща.

ХРОНИКА

Унгарски добитък въ Добруджа. Ромжиският вестник съобщава, че част от взетите въ Унгария добитъци и овце са откарани и въ Добруджа. Напоследък била докарана една нова партия от 600 вола и 300 овце въ Юстенджански окръг. Хубаво правят вестниците, като не казват, кому се дава този добитък, за да не се види, че си го разпределят силните на деня.

На унгарския селянин се отнема работния добитък, тъй като Бела Кун не успял въ своя опит да застави ромжия да се оттеглят на демаркационната линия, установена от Съглашението. И той добитък се раздава на добруджанските чокори, които сжкло и пръскало продаваха своите чарши и стада на ромжиско и руско интенданство въ Молдова и Бесарабия. А ромжиският селянин остава пък без добитък. Нему му сочат добитъка на българските и турски селяни и го подтикат към неправда и вражда с невинни въ нищо хора.

Убийство „по погръшка“ Джандаринът от село Гаргалък, Балчишко, убил на полето едно лице на име Димитър Тодор. Обяснението е намърено веднага: жандаринът гонял това лице и, когато един от тях го застигнал, спял се въ някакви бурени и при падането му пушката, която държал въ ръцете си, гръмнала и наранила смъртно гонения Димитър. Животът на един българин струва толкова малко, че той вече започва да служи дори и за откриване на кинематографически сюжети.

Наводнение въ Балчишко. Въ общината Теке, Балчишко, е станало голъмо наводнение, което причинило значителни пакости на населението и дори човешки жертви. Удалили са се Мукадиз Мехмед Реджеб, Иван Киров и едно дете. Около 100 овце на жителя Иван Станбодиев, както и много едър добитък, са се издавили от пороните. Много пощи и къщи са отвлечени, между които и черквата на село Чаталар.

и че цялостното развитие на економиката въ Ромжия не трябва да се отдале на морското пристанище. Като иска да говори за завладяването на Варна, Йонеску уронва престижа и значението на Юстенджа. Но с това той неволно излага до тяхното реално значение групата от пристанища Браила—Галац—Сулина, които е тсно свързана, заедно с Дунава, с създаването на днешната ромжиска външна търговия и с капиталистическото развитие на страната, и доказва, че Юстенджа е ненужна за економическия живот на Ромжия.

Пледоарията на други ромжиски квази-економисти за Юстенджа, както и пледоарията на г. Йонеску за да бъде загребана и Варна въ пределите на нарастнала Ромжия, говори още, че ромжиският империализъм, с растящата сила на ромжиската държава, ще става все по-дързък от ден на ден. Той е виновник за ромжиската намъса въ 1913 година и донесе букурещкия договор. Той ще донесе не една изненада и не една неприятност за великите сили, както и за съседите на страната, която вече се титулира „велика“, и която се величае с ролята на „жандарин“ на Европа срещу източноевропейското варварство.

Обвинени българи. Пръв военни сжд въ Юстенджа били обвинени въ някаво прѣстѣпление, извършено прѣз време на окупацията, следните лица, които по имената изглежда да са българи: Г. Михайл, Нейко Георге, Георге Стойчу и Колу Георги.

София без хлѣбъ. Единъ букурещки вѣстникъ съобщава, че поради хлѣбарската стачка, въ София отъ четири дѣня нѣмало хлѣбъ.

ПОСЛЕДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Балканският въпрос.

Париж, 18 август. (Радиотелеграма). „Манчестер Гардиан“ излага общитъ начала, които трябва да служат за основа при разрешението на балканския въпрос. Либералният вестник подчертава необходимостта от една балканска спогодба, която по-късно ще доведе до образуване на балканска федерация, крайната целъ на националистическите шефове на правителствата на разните народи въ полуострова. Въ началото на сегашния векъ Балканите бѣха се приближили до този идеал чрезъ сключения въ 1912 г. съюзъ, но тяхното дѣло се събори подъ тежестта на интригите на силите, които имаха интересъ да се ползватъ балканските недоразумѣния. Новата организация на Балканите ще трябва прочее, за да се прѣдварди отъ подновяването на подобни интриги, да възприеме като основно начало изключването на небалканските интереси.

А подобно изключване е възможно само при прѣдположението, че ще се създаде единъ съюзъ на балканските народи, който по самото положение на тяхните страни, съставляващи едно географическо цѣло, трябва да се споразумѣятъ и да живѣятъ въ съгласие. Тѣ трябва прочее да се повърнатъ къмъ духа на съюза отъ 1912 год. почиващъ върху националните права и интереси на народите и въодушевяванъ отъ съзнателното желаніе да се постигне една трайна спогодба за да може да се създаде балканска федерация. Тѣкмо това е, за което се касеа днесъ. Ние знаемъ добръ на какво изпитаніе една подобна спогодба би поставила щедростта на нашите балкански съюзници, казва „Манчестер Гардиан“, и макаръ и да знаемъ, че тѣ нищо не са научили отъ начините на дѣйствието, съ които европейските сили си служиха спрямо тяхъ, и че Венизелосъ, единственъ отъ всички държавни мъже, храни надежда въ една сръчностъ подобна на Метерниховата, даже и той би желалъ конференцията да възприеме едно подобно разрешение. Това бие на очи особено по въпроса за Тракия. Признатието, че болшинството отъ населението е турско, отнема на гръцките претенции всяка етнографическа основа. При прилагането на народностния принципъ нѣма нищо, което да прилича на... ако съществуватъ достатъчно сериозни причини, за да се прѣнебреже този принципъ; въ този отдѣленъ случай трябва другъ нѣкой принципъ да бъде взетъ за основа на разрешението. При сегашните обстоятелства правата на България са признати за законни по силата на географическите и економически условия.

Венизелосъ самъ призна това въ 1913 г. Той призна тогава и българския характер на Солунския хинтерландъ и прѣдложи като компенсация на България гръцкото крайбрежие на източна Тракия. Известно е, че сегашните граници, тъй както тѣ бѣха теглени въ Букурещ отъ самите балкански държави, цѣлѣха да отрѣжатъ крилата на българите, а това показва ясно, че тѣ бѣха теглени въ ущърбъ на тези, които имаха право. Какъ може сега да се търси справедливостъ и здравина въ едно прѣдложение, цѣлѣта на което е да засили извършената неправда и какво трябва да се мисли за аргументите, които се изтъкватъ за задоволяване на гръцките искания? Защото въ края на краищата Деде-Агачъ е едно пристанище безъ значение. Ако нѣма основание да се даде на България едно по-добро

пристанище, нѣма и такова да се лиши отъ единственото бѣломорско пристанище, което сега притежава. Затова най-малкото, което върховниятъ съветъ може да направи, е да запази сегашната западна граница на българска Тракия. На изтокъ българската граница би трябвало да бъде прѣмѣстена до една линия, която като трѣгва отъ Сароския заливъ, южно отъ носъ Малатра, да остави сѣверното крайбрежие на Мраморно море въ прѣдела на цариградската международна държава. Другите териториални спорове са за Македония и Добруджа. Сръбско-българският договоръ отъ 1912 г. признава българския характеръ на областта южно отъ Скопие, като прѣдостави сждбата на този градъ и на околностите му да бъде рѣшена съ арбитражъ.

Градътъ Скопие е бесспорно сръбски, обаче, областта, чиято сждба бѣше прѣдоставена на арбитражно рѣшение, трябва да мине сега прѣзъ единъ подобенъ етапъ или да бъде поставена подъ международно управление до като се плембисцитъ се вземе окончателно рѣшение. Що се отнася до тази частъ отъ Добруджа, която Ромжия си присъедини въ 1913 г., трябва да се надѣваме, че последната доброволно ще се откаже отъ нея, макаръ и да и се позволи да запази Силистра. Нейното искане за анексия на тези земи бѣше тогава подкрѣпено съ стратегически мотиви, като сръбство за защита противъ българските амбиции. Наистина, говори се още много за необходимостта да се обуздаятъ българските бѣлнове за господство на Балканите, но достатъчно е да се хвърли само единъ погледъ върху новата карта, за да се разбере безосновността на тези твърдения. България може дѣйствително да стане опасна за мира на Балканите, но тя ще бъде тѣй отслабена, че само ще се хвърли въ вътрѣшна анархия или външно робство.

Мирътъ съ България.

Париж, 19 август. (Радиотелеграма). В. „Танъ“ сѣта, че следъ уреждането на будапещанския инцидентъ върховниятъ съветъ ще се занимае съ отговора на австрийските контрапрѣложения и съ условията за миръ съ България.

Новиятъ сръбски кабинетъ.

Париж, 19 август. (Радиотелеграма). Новиятъ сръбски кабинетъ е съставенъ отъ демократическия блокъ така: министър-прѣседателъ безъ портфейлъ Люба Давидовичъ, министъръ на народната просвѣта — Павле Маринковичъ; на финансите — Воиславъ Велтровичъ; на външните работи — Анте Трумбичъ; на пътищата и съобщенията — Милорадъ Драшковичъ; на правосъдието — Коста Тимотиновичъ; на обществените сгради — Велиславъ Воуловичъ; на вътрѣшните работи — Свѣтозаръ Прибишевичъ; на пощите и телеграфите — Лукиничъ; на изповѣданията — Тугомиръ Клабуковичъ; на търговията и индустрията — Албертъ Храмеръ; на земледѣлието и аграрните реформи — Франко Полякъ; социална политика и управляющъ министерството на общественото здраве — Витомиръ Коратъ; продоволствие — Вилимъ Букшинъ; мини и гори — Антонъ Кристанъ. Министъръ на войната е генералъ Стефанъ Хаджичъ, който не принадлежи на никаква политическа партия.

КООПЕРАТИВНА ПЕЧАТНИЦА „ЛУТЕБЕРГЪ“
СОФИЯ, ул. „БЕНКОВСКИ“ № 22
ИЗДАТЕЛ НА:

„Модерна и Хумористична Библиотека“,
БИБЛИОТЕКА „НАРОДНО ЗДРАВЕ“,
„БЪЛГАРИЯ“ и разни прочитни книги.

Печатницата е модерно инсталирана и снабдена съ най-отбрани и модерни шрифтове.

Приема да печати всякакви видове печатни издания като: вѣстници, списания, търговски книги, регистри, бланки, пликове, некролози и др. на всякакви езици и различни голѣмини.

РАБОТА НАЙ-ЧИСТО И БЪРЗО.